

her i Salen efter Uttringer at dømme, der faldt ved en tidligere Sags Behandling, thi Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) troede navnlig dengang, at det var nødvendigt, at man gav en Spore til de vordende Selveierbønder, naar disse gif over fra Fæstere til Selveiere, for at de kunde vide, at de vare blevne Selveiere. Saadanne Uttringer, forekommer det mig, tyde hen paa, at der i det Mindste er Nogle, som ikke ansee Fæstebonden for at være myndig, men at han mere end andre trænger til at spores, og det har derfor glædet mig, at den Mening dog maafee ikke er saa almindelig, som jeg dengang antog.

Jeg skal nu, medens jeg har Ordet, ogsaa tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til de foreliggende Udringsforslag. Da jeg ved denne Sags forrige Behandling tillod mig at sige et Par Ord, yttrede jeg, at jeg ikke agtede at modsætte mig Lovforslaget, men derimod anbefalede det; det er ogsaa min Mening endnu; thi jeg kan ikke ønske, at den Tilstand skal være ved længer, end absolut nødvendigt, at en Fæster skal næsten kjøbe sin Gaard ved Indfæstningen. Men derfor ønsker jeg alligevel, at Loven skal blive saa god, saa hensigtsmæssig, saa retfærdig og saa fordeelagtig — jeg siger reent ud fordeelagtig — for den nuværende Fæsterklasse som muligt, og derfor troer jeg meget godt at kunne stemme for de stillede Udringsforslag. Mig forekommer det ingenlunde, at det vil kunne „slaae Loven ihjel“, om disse Forslag blive antagne. Slikt vilde jeg meget nødtigt have, at de skulde gjøre, men jeg troer ikke, det kan blive Tilfældet; thi, er det Rigsdagen om at gjøre at fremme Selveierdom uden at skade Fæsternes, altsaa ikke alene for at gavne Lehn's bestidderne, saa troer jeg, at denne Lov meget godt kan komme ud, selv om disse Udringsforslag antages, og det skulde glæde mig overmaade meget, om den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds, som har værdiget mig den Dmærksomhed at tage Hensyn til nogle Uttringer, som jeg fremkom med ved den forrige Behandling af denne Sag; nu ligeledes vilde værdige disse Uttringer den Dmærksomhed, jeg troer, de fortjene, og stemme for Uen-

dringsforslagene og siden for Loven i dens Heelhed. At jeg ønsker, at denne Lov maa komme ud, men naturligvis saa god, saa retfærdig og saa fordeelagtig som muligt, ogsaa for de nuværende Fæstefamiliers Vedkommende, er en naturlig Selvsølge, naar jeg siger, at jeg selv er Fæster paa et Gods, hvor disse hæmmende Indskrænkninger findes i Erectionspatentet, og naar jeg dertil føjer, at i Maren 1846 eller 1847 have de fleste af Fæsterner paa dette Gods, nemlig Baroniet Sønderkarle, henvendt sig til det daværende Kgl. danske Cancellie med underdanigst Andragende om at faae denne Bestemmelse hævet (Hør!). Heraf vil det jo vistnok kunne indsees, at jeg ikke kan være nogen Modstander af Loven, da jeg selv hørte til dem, der dengang androge paa en saadan Bestemmelses Ophævelse, som Lovudkastet stiger til, og at jeg ingenlunde kan ønske, at Loven „slaaes ihjel.“

Justitsministeren: I saa Tilfælde troer jeg rigtignok, den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, gjorde bedst i at stemme imod de to Udringsforslag. Forøvrigt kan jeg meget vel indsee, at der er en forskellig Grundtanke hos de ærede Rigsdagsmand, der stemme for Udringsforslagene, og dem, der stemme for Loven uden Udringsforslagene. Den ene Grundtanke gaaer ud fra, at man bør ordne disse Fæsteforhold paa Lehn's og Fideicommissgodserne efter visse Regler uden for den hidtil bestaaende Lovgivning; den anden Grundtanke derimod gaaer ud fra, at man bør søge ved frivillig Dverenskomst at have Fæsteforholdet, forsaavidt saadanne frivillige Dverenskomster kunne finde Sted under de hidtil bestaaende Regler. Jeg troer nu, at den sidste Vet er den ønskeligste at følge, fordi man ialtsald derved paa mange Maader vil lette Dvergangen, som af den først betegnede Vet vilde møde overmaade store Vanskeligheder, og vistnok vilde medtage lang Tid, hvorved Bønderne længe vilde blive unddragne fra de store Fordele, som unægtteligen ere forbundne med Selveierdom.

Jeg troer, at man paa ingen Maade kan eller bør bebreide Ministeriet, at det slet ikke skulde have taget Hensyn til Bøndestændens Tarv i de Bevillinger, der ere udfærdigede,